

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

עמ"ש 12430-10-18 ג' נ' ג'

לפני **כבוד השופט, סגן הנשיא שאול שוחט**

כבוד השופטת עינת רביד

כבוד השופט נפתלי שילה

המערערת

נ' ג'
ע"י עו"ד אורית מור סיניבר

נגד

המשיב

מ' ג'
ע"י עו"ד אור ליסקר

פסק דין

השופט נפתלי שילה:

לפנינו ערעור על החלטת ביהמ"ש לענייני משפחה מיום 15.7.18 (תמ"ש 18-04-19904 מפי כב' השופטת קרן גיל), שקבע שהמערערת זכאית לחלק היחסי במענק הפרישה ששולם למשיב עבור וותק של עד 35 שנים ואולם היא אינה זכאית לחלק היחסי במענק הפרישה ששולם למשיב בגין וותק של מעל 35 שנים.

א. רקע עובדתי

1. ביום 11.2.99 אושר וקיבל תוקף של פסק דין, הסכם גירושין שעליו חתמו הצדדים (להלן: "ההסכם").

2. בסעיף 8א להסכם, פורטו הכספים והזכויות שהיו למשיב ובין היתר צוינה "קרן פיצויים של עובדי חברת החשמל".

3. בסעיף 8ב להסכם נקבע כי:

"הצדדים מסכימים בזה כי נ' שותפה שווה לזכויות ולכספים המפורטים בסעיף 8א' להסכם זה יחד עם מ' עד לתאריך 30.11.94 ובהגיע מועד המימוש או הפדיון של הזכויות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 12430-10-18 ג' נ' ג'

- 1 הכספים הנ"ל, יחולקו הזכויות והכספים בין הצדדים לפי יחסי הוותק של הצדדים,
2 באופן שהוותק של נ' יסתיים בתאריך 30.11.94 והוותק של מ' יסתיים בתאריך
3 המימוש או הפדיון של הזכויות והכספים".
4
5 .4 ביום 1.1.15 פרש המשיב לגמלאות, לאחר שעבד בחברת החשמל 46 שנים.
6
7 .5 משהצדדים לא הגיעו להסכמות בדבר אופן חלוקת הכספים המגיעים למערערת על פי
8 ההסכם לאחר פרישת המשיב, הגישה המערערת בשנת 2016 תביעה לאכיפת ההסכם.
9
10 .6 ביום 30.5.16 ניתן תוקף של פסק דין להסכמת הצדדים לפיה מונה אקטואר מומחה
11 (להלן: "המומחה") לצורך חישוב חלקה של המערערת, בין היתר ביחס לזכויות לפי סעיף
12 8 להסכם. בסעיף 3 לפסק הדין נקבע כי:
13
14 "לאחר שתתקבל חוות דעתו של האקטואר, תהא רשאית התובעת לפתוח תיק הוצאה
15 לפועל כספי (לא מזונות) לגביית הסכום הנקוב בחוות הדעת והנתבע מצדו יהא רשאי
16 להגיש בקשה בטענת "פרעתי" והנטל להוכחתה רובץ כמובן לפתחו. ככל שתידרש
17 חקירת האקטואר, הרי זאת תבוצע באמצעות לשכת ההוצאה לפועל".
18
19 .7 המומחה הגיש את חוות דעתו ובמסגרתה התייחס גם למחלוקת שבין הצדדים ביחס
20 למענק שקיבל המשיב עבור וותק של מעל 35 שנים. לטענת המשיב, מאחר שהוא החל
21 לצבור וותק של מעל 35 שנים רק כעשר שנים לאחר היום הקובע (30.11.94), המערערת
22 לא זכאית לשום חלק ממענק זה, שנובע אך ורק מזכויות שנצברו לאחר היום הקובע.
23 המומחה סבר שאין לקבל את עמדת המשיב ולדבריו:
24
25 "מענק הפרישה מעל 35 שנה ניתן לנתבע בקשר ישיר לתקופת עבודתו בחברת החשמל
26 במשך שנים רבות ולזקוף תוספת זו רק לתקופה שמעל 35 שנים בחברה, אין זה נכון
27 כלכלית. יתירה מזו, ידוע לי מניסיוני המקצועי כמומחה כלכלי מטעם בית המשפט, כי
28 במקרה בו עובד קיבל מענק יובל המתגבש רק במלאת 25 שנים לעבודתו של אותו עובד
29 במקום עבודתו, זאת כאשר מועד זה הינו לאחר יום הקרע של אותו עובד עם גרושתו,
30 קבע בית המשפט הנכבד בהתאם להמלצתי בחוות דעתי כי הגרושה זכאית לחלק יחסי
31 ממענק היובל. הוא הדין אצל פורש מצבא הקבע שקיבל תוספת רמטכ"ל לפנסיה
32 הצבאית... הגם שמענק הרמטכ"ל התגבש לאחר יום הקרע. זאת, מאחר והן מענק
33 היובל והן תוספת הרמטכ"ל, לא היו ניתנים אלמלא שנות העבודה הרבות של הזכאים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 12430-10-18 ג' נ' ג'

- 1 להם במקום עבודתם. סכומים אלה ניתנים לא בשל העבודה מעל 35 שנים בחברה, אלא
2 כפונקציה ישירה לעובדת היותם עובדים במקום העבודה במשך שנים כה רבות".
3
4 המומחה ציין כי אין זה בסמכותו המקצועית להכריע בשאלה זו, שהיא שאלה משפטית.
5
6 .8 ביום 5.3.18 החליטה כב' רשמת ההוצאה לפועל להעביר לבית המשפט שאלת הבהרה לפי
7 סעיף 12 לחוק ההוצאה לפועל תשכ"ז – 1967 (להלן: "סעיף 12"). השאלה שהופנתה
8 היא: "האם לפי ההסכם בין הצדדים זכאית הזוכה למענק הפרישה שקיבל החייב וזאת
9 הן לגבי מענק בגין עד 35 שנות עבודה והן לגבי מענק בגין מעל 35 שנות עבודה?"
10
11 .9 לאחר שהתקיים דיון בביהמ"ש קמא בשאלה זו והצדדים הגישו סיכומים, ניתנה
12 החלטתו של ביהמ"ש קמא (להלן: "ההחלטה"), שבה נקבע שביחס למענק הפרישה בגין
13 התקופה של עד 35 שנות וותק, זכאית המערערת לחלקה היחסי על פי ההסכם ואילו
14 ביחס למענק שניתן בגין וותק של המשיב מעל 35 שנים, היא לא זכאית לדבר.
15
16 .10 בהחלטה נקבע שהמומחה אשר נחקר בלשכת ההוצאה לפועל, הבהיר שהמשיב הצהיר על
17 כספי המענק כפיצויי פיטורין לצורך פטור ממס ולכן:
18
19 "אין הוא רשאי היום לאחר שנהנה מפטור ממס לטעון לצורך פרשנות פסק הדין
20 שכספים אלה הם בגדר מענק (החייב במס) ולא פיצויים. גם במסגרת הליך זה, נמנע מ'
21 מצירוף אסמכתה כלשהי לעניין מהות הכספים או שהצהיר על הכספים האמורים
22 כמענק שאינו פטור ממס ועל כן אין לסטות מקביעת האקטואר שמונה כמומחה מטעם
23 בית המשפט בעניין זה".
24
25 לפיכך, קבע ביהמ"ש קמא שיש לסווג את הכספים ששולמו כפיצויים ולכן "יש לבחון
26 האם אלו ברי איזון אם לאו".
27
28 .11 ביהמ"ש קמא נימק את החלטתו לפיה ביחס לפיצויים שניתנו בגין מעל 35 שנות וותק
29 המערערת לא זכאית לדבר, בכך שהמשיב החל לצבור את זכאותו למענק זה רק ביום
30 12.11.04, עשר שנים לאחר מועד הקרע ולמערערת "לא היתה כל תרומה לצבירה זו שנים
31 כה ארוכות לאחר מועד הקרע ומשניתק הקשר לתקופת הצבירה המשותפת, אין מקום
32 לקבוע שזכות זו משותפת לצדדים".
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 12430-10-18 ג' נ' ג'

- 1 ביהמ"ש קמא אף קבע, שמענק הפרישה שונה ממענק רמטכ"ל, היות שמענק הפרישה
2 לאחר 35 שנים, "אינו מותנה בדבר אלא בצבירת וותק".
3
- 4 המערערת לא השלימה עם ההחלטה והגישה ערעור.
5
- 6 **ב. תמצית טענות המערערת**
- 7
- 8 מאחר שמדובר בהחלטה שניתנה עקב בקשה להבהרה לפי סעיף 12, יש למערערת זכות
9 להגיש ערעור ואין צורך ברשות ערעור.
10
- 11 לא היה כל צורך בהבהרת ההסכם שקיבל תוקף של פסק דין. אף כבי רשמת ההוצאה
12 לפועל בהחלטה קודמת שנתנה ביום 3.7.17, קבעה שאין מקום להפנות שאלת הבהרה
13 לבית המשפט, מאחר שפסק הדין ברור.
14
- 15 בית המשפט קמא נתן "פרשנות חדשה" להסכם והתערב בהסכם שקיבל תוקף של פסק
16 דין. משנקבע שהמענק הוא בגדר פיצויים, היה על בהמ"ש לחייב את המשיב לשלם את
17 חלקה של המערערת בכל רכיבי הפיצויים, לרבות בגין וותק של מעל 35 שנים. שהרי,
18 ההסכם קובע שכל כספי הפיצויים הם בני איזון. בהסכם אין שום הגבלה לפיצויים
19 ששולמו עד לוותק של 35 שנים.
20
- 21 עמדת המערערת אף תואמת את **חוק פיצויי פיטורין** תשכ"ג – 1963, שלפי חישוב של
22 משכורת אחרונה כפול מספר שנות העבודה, מגיע למערערת את חלקה היחסי בגין כל
23 שנות העבודה.
24
- 25 לכן, יש לקבל את הערעור ולקבוע שעל המשיב לשלם את חלקה היחסי של המערערת בכל
26 הפיצויים דהיינו סך של 61,795 ₪ כפי שקבע המומחה ולא רק סך של 13,217 ₪.
27
- 28 **ג. תמצית טענות המשיב**
- 29
- 30 הערעור הוגש שלא כדין. היה על המערערת להגיש תביעה לביטול פסק הדין, ככל שהיא
31 רצתה לשנות את ההסכם שקיבל תוקף של פסק דין.
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 12430-10-18 ג' נ' ג'

- 1 .2. ההסכם הוא דרקוני לרעת המשיב וקבלת הערעור עשויה להביא לקריסתו הכלכלית. לכן,
2 "כל ספק בפרשנות ההסכם יש לפרש לטובת המשיב".
3
4 .3. המשיב החל לצבור כספים עבור המענק רק בשנת 2004 "ולכן ברור לחלוטין כי אין
5 למערערת כל תרומה לעניין". אין דין המענק לעבודה מעל 35 שנים, כדין תשלום פיצויי
6 פיטורין.
7
8 .4. כשם שאין למערערת כל חלק בתשלום עבור פדיון מחלה וחופשה שהמשיב צבר, כך אין
9 לה כל זכות ברכיב שלא נכלל בהסכם, כגון מענק פרישה מעל 35 שנים. המערערת לא
10 תרמה שום דבר למענק הפרישה מעל 35 שנים ואין היא זכאית לו.
11
12 .5. יש לדחות את הערעור מאחר שמדובר "בהסכם דרקוני ביותר, אשר "חונק" את המשיב
13 שהינו אב לילדים ואיש משפחה ואילו תאבונה של המערערת איננו נגמר" והיא רוצה
14 להביא לקריסתו.
15
16 **.ד. דיון והכרעה**
17
18 .1. לאחר עיון בטענות הצדדים, אציע לחברי לקבל את הערעור.
19
20 .2. ראשית יש לקבוע שזכותה של המערערת היה להגיש ערעור בזכות על החלטה. כפי
21 שמציינים בן נון וחבקין בספרם **הערעור האזרחי**, מהדורה 3 (2012) בעמ' 105, החלטה
22 הניתנת לשם הבהרת פסק דין לפי סעיף 12 לחוק ההוצאה לפועל, מהווה חלק בלתי נפרד
23 מפסק הדין ובעל הדין רשאי לערער עליה בדרך שהוא רשאי לערער על פסק הדין עצמו.
24 זאת, הואיל והחלטת ההבהרה נחשבת לחלק בלתי נפרד מפסק הדין.
25
26 ראו: בש"א 2832/90 לוי נ' לוי, פ"ד מד (3), 212, 215.
27
28 אין כל יסוד לטענת המשיב שהיה על המערערת להגיש תובענה לביטול פסק הדין.
29 המערערת לא מעוניינת לבטל את פסק הדין. היא משיגה כדין על החלטה שהבהירה את
30 פסק הדין.
31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 12430-10-18 ג' נ' ג'

3. בצדק קבע ביהמ"ש קמא בהחלטה, שמענק הפרישה כולו הוא בגדר פיצויים. גם המשיב
לא השיג על קביעה זו וכל טענתו היא, שצדק ביהמ"ש קמא שעה שקבע שבגין רכיב
הפיצויים עבור תקופת העבודה לאחר 35 שנים, לא מגיע למערערת דבר.
4. משביהמ"ש קבע שמענק הפרישה הוא בגדר פיצויים, ומאחר שבסעיף 8 להסכם לא
נערכה שום אבחנה בין סוגי הפיצויים והוסכם שהמערערת תקבל את חלקה היחסי
ב"קרן פיצויים של חברת החשמל", אזי היה צריך לעצור את הדיון באותו שלב ולקבוע
שהמערערת זכאית לחלקה היחסי במענק כולו. משהצדדים לא ערכו בהסכם כל אבחנה
בדבר רכיבי "קרן הפיצויים", אזי למערערת מגיע לקבל את חלקה היחסי אף ממרכיב
שהתקבל כתוצאה מעבודתו של המשיב מעבר ל- 35 שנים.
5. טענת המשיב שקבלת הערעור תביא לקריסתו הכלכלית, בכל הכבוד אינה טענה כלל.
המשיב חתם על הסכם שקיבל תוקף של פסק דין ועליו לקיימו ככתבו וכלשונו. העובדה
שהוא נישא בשנית, לא רלוונטית כלל ולא מהווה עילה לאי קיום ההסכם.
6. פרשנות זו של ההסכם, תואמת אף את הדין הכללי בדבר זכאותה של בת הזוג לקבל את
זכויותיה אף בגין מרכיבים שהתגבשו לאחר מועד הקרע ואולם שורשם נטוע בתקופת
החיים המשותפים. המומחה השווה את מקרה דנן לדינו של מענק יובל והשוואה נכונה.
הדבר אף עולה בקנה אחד עם עמדת הפסיקה לפיה במקרים רבים, יש לחשב את השכר
בעת איזון המשאבים לפי השכר האחרון שהתקבל לאחר מועד הקרע וזאת מאחר
ש"תרומת המשיבה לכושר ההשתכרות של המערער לא פגה עם סיום החיים
המשותפים של בני הזוג והיתה לה השלכה ישירה גם על קידומו של המערער בעבודתו
ובשכרו לאחר הגירושין" (דברי ביהמ"ש בע"מ (י-ם) 2038/07 פלוני נ' פלונית (2.9.07)).
- ראו גם: עמ"ש 3069-05-10 פלוני נ' פלונית (24.10.11).
7. כפי שציינה כב' השופטת קיציס בתמ"ש 22554/03 פלוני נ' אלמוני (26.7.06):
- "הזכות למענק היובל אומנם מתגבשת בחלוף תקופת עבודה של 40 שנה ואולם רגליה
נטועות בתקופת הזמן שקדמה לה. ניתן להגדירה כזכות הצומחת במהלך השנים -
תחילתה בזרע הנטמן במועד תחילת העבודה, הזכות מכה שורשים במהלך שנות
העבודה ופרייה מבשיל בחלוף התקופה. הפרי לא יוכל להבשיל אלמלא ניטע הזרע
ואלמלא צמחו השורשים לאורך השנים. הנתבע לא יכול להתעלם מתרומתה של

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 12430-10-18 ג' נ' ג'

1 התובעת לצמיחתה של הזכות, היא סייעה לו, עמדה לצידו, גידלה יחד עימו את ילדיו
2 ונשאה יחד עימו בעול משק הבית. הושטת כתף זו היא הדשן בזכותו הבשיל הפרי. לא
3 ניתן להתעלם מתרומתה זו של התובעת ולקבוע כי גם בלעדיה היה מצליח הנתבע
4 להתמיד בעבודתו. לפיכך, לטעמי הזכות לקבל את מענק היובל הנה בגדר "זכות שנוצרה
5 במהלך הנישואין" ובהתאם להוראת סעיף 5 להסכם, על הצדדים לחלוק בזכות זו גם אם
6 לא נזכרה במפורש בהסכם."

7
8 .8 במקרה דנן, מענק הפרישה לאחר עבודה של 35 שנים הגיע למשיב גם בזכות אותן שנים
9 לא מעטות (מעל 24), שבהן הצדדים היו נשואים. לא ניתן להתעלם משנים אלו שעל
10 בסיסן "צמח הפרי" של מענק הפרישה בגין מעל 35 שנות עבודה.

11
12 .9 בנוסף, בכל הנוגע לפרשנות הסכם גירושין, נקבע בבג"ץ 7947/06 איילה קהלני נ' בית
13 הדין הרבני הגדול ואח' (24.12.06) כי:

14
15 "יש ליתן את הדעת לויתור בלתי מפורש בהסכם גירושין על זכויותיו של כל אחד
16 מהצדדים, שמא נעשה שלא בגמירות דעתו המלאה של הצד המוותר, וייתכן שהיה
17 מקום לשקול יצירת חזקה לפיה וויתור בלתי מפורש יעביר את הנטל להוכחת גמירות
18 הדעת לצד הטוען לויתור".

19
20 .10 לפיכך, אציע לחבריי לקבל את הערעור ולקבוע שהמערערת זכאית לחלקה היחסי על פי
21 ההסכם, גם ביחס לרכיב המענק שנוגע לתקופת עבודתו על המשיב מעל 35 שנים.

22
23 .11 כמו כן, אציע שהמשיב יישא בהוצאות המערערת בסך של 10,000 ₪.

24
25
26 השופט נפתלי שילה

27
28 סגן הנשיא השופט שאול שוחט, אב"ד:

29
30 אני מסכים.

31
32 השופטת עינת רביד:

33

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

עמ"ש 12430-10-18 ג' נ' ג'

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

אני מסכימה.

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט שילה.

פסק הדין מותר לפרסום בכפוף להשמטת הפרטים המזהים.

ניתן היום, ה' טבת תש"פ, 02 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.

נפתלי שילה, שופט

עינת רביד, שופטת

שאול שוחט, שופט, סגן הנשיא
אב"ד

11
12
13